

JAARVERSLAG 2014-2015

VOOR DE LEDEN VAN CR DELTA EN VRV

BETTER COWS | BETTER LIFE

CRV4ALL.COM

INHOUD

BERICHT VAN DE VOORZITTER	3
CRV: BETTER COWS BETTER LIFE	4
BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN	6
DE JUISTE INFO VOOR GOED VEESTAPELMANAGEMENT	10
OP ELKE FOKKERIJVRAAG HET JUISTE ANTWOORD	12
DEELNAMES AAN DIENSTEN EN PRODUCTEN CRV	18
ALGEMENE GANG VAN ZAKEN CRV HOLDING	18
CODE VOOR COÖPERATIEVE ONDERNEMINGEN	24
CR DELTA u.a.	28
VRV vzw	32

Fotografie: Eveline van Elk, Els Korsten, Mark Pasveer,
Martine Sasakova, Michel Zoeter en CRV

BERICHT VAN DE VOORZITTER

MOOI RESULTAAT VOOR CRV

CRV ligt op koers. Dat bewijst het mooie resultaat dat we in het boekjaar 2014-2015 wisten te realiseren. Voor onze leden en klanten was het jaar minder positief. Lage prijzen en nieuwe wetgeving zorgen voor veel (financiële) onzekerheid. Als coöperatie hebben we daarom besloten om het ledenvoordeel van 3,1 miljoen euro zo snel mogelijk uit te keren, ook al is het een druppel op een gloeiende plaat. Wanneer u dit jaarverslag leest, is de verrekening van het ledenvoordeel al een feit.

Het goede resultaat is deels te verklaren door een groeiende veestapel. Het wegvallen van het melkquotum voelde voor veel melkveehouders als een bevrijding en leidde tot een groei van de veestapel. Net als bij velen van u is ook mijn veestapel gegroeid, zelfs tot aan de grenzen. Mijn stal is vol en mijn veestapel zo veel mogelijk geoptimaliseerd. Voor dat laatste staan de producten van CRV aan de basis, ik gebruik alleen producten van onze eigen coöperatie. In een markt waarin de prijzen steeds meer fluctueren, helpt CRV om de veestapel van elk bedrijf te optimaliseren, afgestemd op de wensen van de individuele veehouder. Afgelopen boekjaar werden daarvoor bijvoorbeeld [nieuwe kengetallen voor vruchtbaarheid](#) geïntroduceerd en werd Ovalert uitgebreid met een [sensor die ook herkauwactiviteit registreert](#), om maar iets te noemen.

Voor mijzelf was afgelopen boekjaar het jaar van een vernieuwde kennismaking met CRV als bestuurder. Het is mij een eer dat onze leden mij geschikt vinden voor de taak van voorzitter van de raad van commissarissen. Het werk vraagt veel tijd en energie, maar ik doe het erg graag. Bestuurder zijn bij een veeverbeteringsorganisatie sluit aan bij mijn passie voor koeien. Maar ik vind het even belangrijk dat het ook een taak is die gaat om mensenwerk. Het werken in de raad van commissarissen gebeurt met een club mensen waarmee het prettig samenwerken is, maar waarbij een pittige discussie niet wordt geschuwd.

Ik kijk ook met veel zin naar de toekomst. In het lopende boekjaar 2015-2016 zijn we gestart met een nieuw testprogramma, waarbij een nieuwe stap gezet is richting een systeem zonder wachtstieren. Ook kijk ik uit naar de investeringen die we gaan doen in Leeuwarden, waar onze nucleus gehuisvest gaat worden. Kortom, we blijven investeren voor het beste veestapelmanagement op uw bedrijf.

Peter Broeckx | voorzitter CRV

CRV: **BETTER COWS** | **BETTER LIFE**

CRV is een innovatieve rundveeverbeteringsorganisatie.

We helpen veehouders bij het continu verbeteren van hun veestapel. Onze aandeelhouders zijn de Nederlandse coöperatie [CR Delta u.a.](#) en de [Vlaamse vereniging VRV vzw.](#)

Ruim 26.000 Nederlandse en Vlaamse veehouders zijn de leden van deze coöperaties en daarmee onze eigenaren:

van veehouders, voor veehouders.

CRV opereert internationaal en heeft wereldwijd circa 2000 medewerkers.

We werken in een [internationale structuur met zogenoemde businessunits](#), die de lokale klanten bedienen. Hierdoor spreken we onze klanten altijd aan in hun eigen tijd- en cultuurzone. Bovendien kennen we op deze manier de lokale klantwensen. We zetten onze producten en diensten af in circa zestig landen. Het hoofdkantoor, gevestigd in Arnhem, ondersteunt alle businessunits en hun lokale vestigingen.

STRATEGIE

Groei staat centraal voor CRV. De wereldwijde trends en ontwikkelingen op het gebied van markten en klanten vragen om significante investeringen in innovaties, technologieën, producten en oplossingen. Om dit te kunnen doen en zo onze toonaangevende positie als veeverbeteringsorganisatie te handhaven, is (internationale) groei noodzakelijk. Daarbij willen we gericht groeien, zodat we de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk gebruiken. We bieden innovatieve oplossingen en concepten aan die aansluiten bij de behoeften van onze klanten, melkvee- en vleesveehouders wereldwijd. We kunnen snel reageren op veranderingen, doordat we investeren in innovatie, maar ook doordat we die veranderingen in de markt en bij onze klanten steeds in het oog houden. Een duidelijke focus leggen we hierbij op duurzaamheid.

We streven ernaar om onze klanten ook in de toekomst die hoogwaardige producten en diensten te blijven leveren. Zo spant CRV zich in voor een duurzame en efficiënte veehouderij die de continuïteit van de bedrijfsvoering van onze leden en klanten ondersteunt. Veehouders hebben daarbij grote invloed op het beleid van CRV via de adviesorganen en ledenbesturen van de coöperatie/vereniging.

BESTUURSWISSELING

In de gezamenlijke bijeenkomst van de ledenraden van CR Delta en VRV op 12 maart 2015 is Noël Van Leeuwe teruggetreden als plaatsvervangend voorzitter van de raad van commissarissen van CRV. Van Leeuwe trad eveneens terug als voorzitter van VRV vzw in Vlaanderen. Hij was statutair aftredend en niet herbenoembaar. Peter Broeckx volgde Van Leeuwe op.

DIRECTEUR ATE LINDEBOOM NEEMT AFSCHIED

Directeur Operations & Development Ate Lindeboom gaf op 1 januari 2015 zijn taken over aan Alfred de Vries. Lindeboom was 41 jaar werkzaam in de veeverbetering. Hij trad in 1973 aan als foktechnisch medewerker bij de Friese ki-bond in Leeuwarden. De laatste dertien jaar van zijn loopbaan was hij werkzaam als directeur bij CRV. 'Ate staat voor stabiliteit, met aandacht voor de omgeving en maatschappij waarin de sector functioneert. Zijn jarenlange ervaring werd consequent benut om juiste en weloverwogen beslissingen te nemen voor CRV', stelde toenmalig voorzitter Noël Van Leeuwe.

MISSIE: CRV is een toonaangevende, klantgerichte coöperatie voor veeverbetering, gedreven om toegevoegde waarde te creëren voor veehouders

RAAD VAN COMMISSARISSEN CRV

(per 31-8-2015)

- P. J. D. (Peter) Broeckx, Dessel | *voorzitter*
- B. E. G. (Bert) ten Doeschot, Hengelo | *vicevoorzitter*
- E. J. M. (Etienne) Cosyns, Leuven
- W. (Wietse) Duursma, Bellingwolde
- K. J. (Kurt) Faes, Meer
- G. A. E. J. (Linda) de Groot, Rossum
- H. L. M. (Henk) Hermsen, Havelte
- A. P. H. J. (Fons) Kersten, Sevenum
- D. R. M. (Dirk) Ryckaert, Dikkelvenne
- S. (Sjoerd) Schaap, Tirns
- B. (Bernard) Uyttendaele, Den Haag

Raad van commissarissen van CRV (v.l.n.r.): W. Duursma, L. de Groot, S. Schaap, D. Ryckaert, P. Broeckx, B. Uyttendaele, A. Kersten, E. Cosyns, H. Hermsen. Ontbrekend: B. ten Doeschot en K. Faes

Directie CRV (v.l.n.r.): Alfred de Vries, Roald van Noord en Joop Kersten

DIRECTIE CRV

- R. M. A. (Roald) van Noord
directievoorzitter CRV
- J. F. H. M. (Joop) Kersten
directeur Finance & Organisation
- A. G. (Alfred) de Vries
directeur Operations & Development

BELANGRIJKE GEBEURTENISSEN

SEPTEMBER 2014

- De raad van commissarissen bezoekt in Brazilië CRV Lagoa en daarnaast onder andere melkveebedrijven met de lokale melkrassen gir en girolande.
- Op de fokveedag in Eeklo ontmoeten bestuurder Dirk Vercauter en medewerker Eric Lievens de Vlaamse minister van Landbouw, Joke Schauvliege.

OKTOBER 2014

- Ruim 200 boerinnen bezoeken de inmiddels traditionele CRV-vrouwendag in Joure, een recordaantal bezoekers.

Dochtergroep van Hunter op HHH-show

- CRV lanceert op de World Dairy Expo in Madison (Verenigde Staten) de vernieuwde fokkerijgetallen Better Life Efficiëntie en Better Life Gezondheid. De bestaande fokkerijgetallen zijn aangevuld met de twee unieke fokwaarden voor **voeropname en ketose**.
- CRV-stier Backup is wereldrecordhouder wat betreft aantal geproduceerde rietjes van het neloreras met 800.000 doses. Deze maand is hij veertien jaar geworden.

NOVEMBER 2014

- CRV organiseert trainingen voor gebruikers van VeeManager. Tijdens de trainingen werken veehouders met hun eigen bedrijfsgegevens.
- De veiling van stieren en vaarzen van het Braziliaanse vleesras senepol is live te zien op tv. Alle verkochte dieren zijn getest in het CRV Lagoa Performance Centre. De veiling versterkt de relatie van CRV Lagoa met de fokkers van het senepolras.
- Op de internationale veehouderijbeurs Eurotier in Hannover toont CRV Duitsland dochtergroepen van holsteinstier Atlantic en fleckviehstier Rumbo.

DECEMBER 2014

- CRV toont voor de eerste keer een **dochtergroep van Hunter**, de meest verkochte Amerikaanse stier van CRV, tijdens de HHH-show.
- Firenzozoon Maelstrom haalt in Nieuw-Zeeland als eerste CRV-stier 300 punten voor zowel Breeding Worth als New Zealand Merit Index. Hiermee hoort Maelstrom tot een elitegroep van Nieuw-Zeelandse stieren.

In Duitsland, Oostenrijk en Tsjechië is nu een gemeenschappelijke fokwaardeschatting voor fleckvieh

- De data van fleckvieh uit Tsjechië worden vanaf nu meegenomen in de gemeenschappelijke fokwaardeschatting van fleckvieh uit Duitsland, Oostenrijk en Tsjechië.
- CRV kondigt aan het kernfokbedrijf met bijbehorende activiteiten naar Leeuwarden te verplaatsen. Het complex wordt in de nabijheid van de Dairy Campus gebouwd.
- CRV Ambreed opent haar nieuwe spermaproductielocatie en logistiek centrum. Het centrum is hypermodern en is goedgekeurd voor de productie van exportsperma.

- In het Chinese Beijing ondertekent CRV de toetreding tot het partnerschap Sino-Dutch Dairy Development Centre. Dit betekent dat CRV voortaan ook haar knowhow omtrent fokkerij en veestapelmanagement deelt met partners uit de Chinese melkveesector.

JANUARI 2015

- De CRV-websites in Nederland, Vlaanderen en Nieuw-Zeeland zijn vernieuwd. Op deze websites in de vernieuwde huisstijl staan vijf onderwerpen centraal: vruchtbaarheid, productie, efficiëntie, gezondheid en levensduur.

CRV-inspecteur Mieke Vander Schueren wint de publieksprijs van de 'Schoonste Boerin van Vlaanderen'

- Het ivp-laboratorium van CRV is tijdelijk gehuisvest in een zogenaamde portakabin in Terwispel. Het ivp-laboratorium, dat overkomt uit Harfsen, wordt op termijn onderdeel van het et- en ivp-laboratorium in het nieuw te bouwen complex van de Delta-nucleus in Leeuwarden.
- In Brazilië zijn twee Ovalert-systemen geïnstalleerd bij gir en holstein, als proef. Zowel tochtdetectie als tussenkalftijd zijn verbeterd. Dit is een opmaat naar introductie van Ovalert op de Braziliaanse markt.
- De familie Hermanussen uit Beers is gekozen tot [roodbontfokker van het jaar 2014](#). Sinds enkele jaren is de familie Hermanussen Delta-testbedrijf voor CRV.
- Vakblad voor melkveehouders Veeteelt is ook [digitaal te lezen](#). Alle leden van CRV en abonnees van Veeteelt kunnen via tablet, telefoon, pc of laptop de digitale vorm tot zich nemen.
- CRV-inspecteur Mieke Vander Schueren wint tijdens de verkiezing van de 'Schoonste Boerin van Vlaanderen' de publieksprijs. Ze is een bevlogen ambassadrice voor de land- en tuinbouwsector.
- Op de CRV Koe-Expo in Gent toont CRV de eerste [Vlaamse dochtergroep van G-Force](#). Vijf grote vaarzen met veel lengte, een strakke bovenlijn, met veel jeugduitstraling, maar die wat smaller in de voorhand zijn, etaleren hun kwaliteiten.

FEBRUARI 2015

- Binnen Ovalert kunnen veehouders nu ook kiezen voor het meten van herkauwactiviteit via een sensor van het Israëlische SCR Engineers Ltd. Zo kunnen veehouders het veestapelmanagement nog meer op hun eigen wensen afstemmen.

Een nieuwe sensor binnen Ovalert meet ook de herkauwactiviteit

- Jerseystier Manzello laat na zijn dood een sterke erfenis na in Nieuw-Zeeland. CRV Ambreed verkocht van de topstier 250.000 doses in zijn eerste drie jaar als fokstier.

MAART 2015

- Peter Broeckx (51) uit het Vlaamse Dessel is benoemd tot voorzitter van de raad van commissarissen van CRV. Daarnaast zijn Kurt Faes (45) uit Meer en Linda de Groot (48) uit Rossum benoemd tot nieuwe leden van deze raad.
- CRV betaalt het ledenvoordeel van 3,4 miljoen euro uit aan haar leden in Nederland en Vlaanderen.

De CRV-thema's **efficiëntie, gezondheid, vruchtbaarheid, productie en levensduur** zijn voor elke veestapel relevant

- CRV introduceert in Nederland en Vlaanderen drie nieuwe kengetallen in de module vruchtbaarheid in VeeManager, namelijk insemination rate, conception rate en pregnancy rate. Later volgt introductie in Duitsland en Tsjechië.

De themavakdagen van CRV zijn goed bezocht

APRIL 2015

- De indexdraai van april staat in het teken van de vijfjaarlijkse basisaanpassing. Voor productie stijgen de zwartbonten van CRV volgens de GES-indicatie 260 kg melk en 18 kg vet en eiwit. De roodbonten stijgen 236 kg melk en 16 kg vet en eiwit.

- Onderzoek onder veehouders laat zien dat CRV Lagoa een goede naam heeft in Brazilië. In de categorie ki won CRV Lagoa voor de 18e keer op rij de zogenaamde 'Top of Mind'-prijs.
- Welke keuzes leiden tot succes op uw bedrijf? Op de [themavakdagen](#) die CRV organiseert, krijgen veehouders meer inzicht in een aanpak naar een optimaal veestapelmanagement.
- Voor veehouders die zowel vleesvee als melkvee houden, is VeeManager opgesplitst in twee onderdelen. Zo is het gemakkelijker beide veestapels op een bedrijf apart te managen.
- CRV maakt DigiKlauw beschikbaar voor veehouders die zelf hun vee bekappen. Via een eenvoudige app registreren zij zelf hun bevindingen.

MEI 2015

- De [koppeling tussen VeeManager van CRV en het programma van de melkrobots van Lely](#) is nu beschikbaar voor alle melkveehouders met een Lely-melkrobot. De koppeling bespaart de veehouders veel tijd en de kans op fouten is kleiner.
- In Tsjechië zijn in totaal negen Ovalert-systemen geïnstalleerd, werkzaam voor in totaal 3200 koeien. De goede resultaten zorgen ervoor dat Ovalert verder wordt geïntroduceerd op de Tsjechische markt.
- CRV kondigt een reductie aan van het aantal te testen holsteinstieren per 1 september 2015. Dit is mede mogelijk door het toegenomen vertrouwen van veehouders in genoomfokwaarden. De zestig stieren die nog worden ingezet, komen wel uit een grotere pool.

JUNI 2015

- In Nieuw-Zeeland neemt CRV Ambreed nieuwe pda's in gebruik voor de melkcontrole. De nieuwe apparaten vergroten de betrouwbaarheid van de data en verbeteren de efficiëntie.
- Opnieuw bedwingt een team van CRV-leden en (oud-)medewerkers de Alpe d'Huez om geld in te zamelen voor de bestrijding van kanker. Met in de gelederen oud-directeur Ate Lindeboom fietst het team ruim 100.000 euro bij elkaar.
- Door vernieuwingen in het productieproces van gesekst sperma is het bevruchtend vermogen van SiryX verbeterd met 3,1 procent.

In VeeManager is het voor veehouders met melk- en vleesvee gemakkelijker om beide veestapels apart te managen

- Op de [CRV Koe-Expo](#) in Den Bosch toont CRV acht dochtergroepen. Voor het eerst laat CRV dochtergroepen zien gebaseerd op hun specialisme: efficiëntie, gezondheid, vruchtbaarheid, productie en levensduur. Ook presenteert CRV de cijfers van deze koeien: praktijkprestaties en genoomfokwaarden liggen op één lijn.
- Braziliaanse gebruikers van stieradviesprogramma SireMatch hebben nu ook de beschikking over genoomfokwaarden van de CRV-stieren.

JULI 2015

- CRV introduceert de [Productieplanner](#), als opvolger van de Quotumplanner. Productieplanner geeft een betrouwbaar en actueel overzicht van de melkproductie van de veestapel voor de komende twaalf maanden (inclusief vet en eiwit).
- Tijdens een drietal jurydagen, georganiseerd door het CRV-stamboek, praat hoofdinspecteur Arie Hamoen ruim tachtig (potentiële) juryleden bij over de ontwikkelingen rond exterieurbeoordeling.
- Duitse onderzoekers hebben een erfelijke afwijking ontdekt, CDH, die zorgt voor een fatale kalverdiarree. De afwijking is terug te voeren op de Canadese stier Maughlin Storm. CRV neemt direct een serie maatregelen om deze afwijking terug te dringen.

AUGUSTUS 2015

- In Australië tekenden CRV en LIC een overeenkomst om de Australische melkveehouders te voorzien van een breder portfolio van genetische producten. Hierbij maakt CRV gebruik van het distributienetwerk van LIC.
- De indexdraai van augustus biedt veehouders nieuwe stieren, zoals Reminder, Riverboy en Final om een veestapel te fokken die efficiënt produceert en makkelijk te managen is.

De CRV Koe-Expo in Den Bosch trekt veel bezoekers

DE JUISTE INFO VOOR GOED VEESTAPELMANAGEMENT

Om de veestapel goed te kunnen managen heeft de veehouder de juiste informatie nodig. CRV maakt de vertaalslag van data naar informatie en ondersteunt zo de veehouder bij zijn veestapelmanagement.

De veestapel blijft centraal staan bij CRV. Hoe kan de veehouder de beste resultaten behalen met de eigen veestapel? Op dat vlak staat CRV naast de veehouder, met goede genetica, met infoproducten én met advies. De mensen van CRV – van monsternemers en vruchtbaarheidsadviseurs tot inseminatoren en veestapeladviseurs – werken op het boeren erf intensief samen met de rundveehouders om het beste in de veestapel naar boven te halen. Op keuringen, beurzen, klantendagen en themavakdagen praten de CRV-specialisten de leden en klanten weer bij over ontwikkelingen in de veeverbetering. Een bijzonder contactmoment met onze leden en klanten was het bezoek aan de [CRV-stierenstallen in Beers](#). Er was veel belangstelling van studieclubs die een kijkje achter de schermen mochten nemen.

TRAINEN MET EIGEN GEGEVENS

Effectief management van de veestapel begint met het analyseren van de beschikbare informatie. VeeManager, het online veestapelmanagementprogramma van CRV, is voor veel veehouders daarvoor de beste informatiebron. In dit programma vinden veehouders attenties, kengetallen, productiegegevens, afstammingen en nog heel veel meer. Om een goed inzicht te geven in de beschikbare informatie en zo het programma optimaal kunnen gebruiken, heeft CRV in Nederland afgelopen boekjaar trainingen VeeManager-Basis georganiseerd. De kracht van deze trainingen is dat de deelnemende veehouders tijdens de training al werken met de gegevens van hun eigen bedrijf.

VeeManager wordt achter de schermen continu vernieuwd. Sommige van die verbeteringen zijn ook direct voor de gebruikers zichtbaar.

Zo is het dashboard vruchtbaarheid in VeeManager verbeterd. En voor rundveehouders die zowel vleesvee als melkvee houden, is het programma gebruiksvriendelijker geworden. De beide veestapels zijn apart terug te vinden, het melkvee onder VeeManager Melk en het vleesvee onder VeeManager Vlees. De veehouder kan zo van beide groepen de vruchtbaarheidsstatus apart monitoren en bijsturen.

MEER SENSOREN

Vruchtbaarheidsmanagementsysteem [Ovalert](#) blijft veehouders ondersteunen bij het managen van de vruchtbaarheid. Ook dit CRV-systeem blijft in ontwikkeling. Nieuw dit jaar is de optie van een extra sensor. Veehouders kunnen nu kiezen uit een pootband met activiteitmeting, een halsband met activiteitmeting en vreetmonitoring of een halsband met activiteitmeting en herkauwactiviteitmeting. Naast monitoring van vruchtbaarheid wordt ook de monitoring van gezondheid daarmee mogelijk.

De presentatie van de gegevens van Ovalert is bovendien verbeterd, met nieuwe grafieken die de tochtigheden tonen.

Ovalert wordt niet alleen in Nederland en Vlaanderen gebruikt, ook de CRV-klanten in andere landen hebben al met Ovalert kennisgemaakt. Na Duitsland, Tsjechië, Spanje en Italië maken veehouders in Denemarken en Brazilië gebruik van Ovalert. Het systeem is na een succesvolle test met verbeterde tochtdetectie en verlaagde tussenkalf tijd op twee praktijkbedrijven inmiddels geïntroduceerd op de Braziliaanse markt.

In Tsjechië heeft CRV afgelopen jaar gefocust op de meerwaarde die Ovalert kan bieden ten opzichte van stappentellersystemen. De eerste

gebruikers van Ovalert – in totaal werkt het systeem in Tsjechië voor 3200 koeien – zijn laaiend enthousiast over de combinatie van tocht-detectie met inseminatiegegevens, drachtcontrole, mpr-resultaten enzovoort. Op basis hiervan bouwt CRV in Tsjechië Ovalert verder uit. Zo wordt ook het 'sperma-inclusief'-concept geïntroduceerd.

De vruchtbaarheidsadviseur van CRV helpt veehouders meer vaart in hun vruchtbaarheid te brengen

NIEUWE KENGETALLEN

Om de vruchtbaarheid van de veestapel nog beter te managen, introduceerde CRV dit boekjaar drie nieuwe kengetallen voor vruchtbaarheid. Deze kengetallen geven veehouders – met name op grote bedrijven – snel inzicht in de vruchtbaarheid van hun veestapel. Voor bedrijven met meer dan 150 melkkoeien worden de cijfers dagelijks geactualiseerd, voor bedrijven tot 150 koeien elke drie weken. [De insemination rate \(percentage geïnsemineerde dieren\)](#), [de conception rate \(percentage geslaagde inseminaties\)](#) en [de pregnancy rate \(percentage drachtig geworden dieren\)](#) geven direct en duidelijk inzicht in het verloop van de vruchtbaarheid op een bedrijf. Als het met de vruchtbaarheid in een koppel even minder loopt, krijgt de veehouder dat met de nieuwe kengetallen sneller in de gaten.

Met de introductie van de nieuwe kengetallen is ook de meerwaarde van de vruchtbaarheidsspecialisten van CRV bij de veehouders onder de aandacht gebracht. De campagne 'Vaart in vruchtbaarheid' laat zien dat de CRV-vruchtbaarheidsadviseur samen met de veehouder meer snelheid kan brengen in de cyclus van afkalven, inseminatie, dracht, droogstand en weer afkalven.

DIGIKLAUW OOK VOOR VEEHOUDERS

DigiKlauw is een belangrijk hulpmiddel om betrouwbare cijfers te krijgen over de klauwgezondheid van een veestapel. Een goede klauwgezondheid is natuurlijk een belangrijke voorwaarde voor een rendabele productie en duurzame bedrijfsvoering.

Tot nog toe was het registreren in [DigiKlauw](#), een product van CRV en de Gezondheidsdienst voor Dieren, voorbehouden aan klauwverzor-

gers. Sinds dit boekjaar kunnen ook veehouders die zelf hun veestapel bekappen, via de handige app hun bevindingen registreren. Ook kunnen zij de resultaten gemakkelijk delen met hun eigen dierenarts en voedingsadviseur, voor een complete aanpak van klauwproblemen.

PRODUCTIE PLANNEN EN GEGEVENS UITWISSELEN

Om de melkproductie te optimaliseren ontwikkelde CRV de Productieplanner, een vervolg op de Quotumplanner. Productieplanner geeft in één oogopslag een praktisch inzicht in het verloop van de huidige productie en een voorspelling over de komende twaalf maanden. Een begroting nodig voor de kredietverlener? Een planning voor de melkfabriek? Met de Productieplanner heeft de melkveehouder altijd een betrouwbaar overzicht paraat.

Veehouders met een Lely-melkrobot kunnen sinds afgelopen boekjaar gebruikmaken van de koppeling tussen het managementprogramma van de melkrobot (Lely T4C) en VeeManager. De beide programma's wisselen gegevens uit, waardoor de veehouder die gegevens niet meer op twee plekken hoeft in te voeren. Dat bespaart tijd en voorkomt fouten.

OP ELKE FOKKERIJVRAAG HET JUISTE ANTWOORD

Zoveel veehouders, zoveel wensen: een gezonde koe, een sterke koe, een koe die goed tegen de hitte kan.

Deze variatie vergt een brede aanpak met gerichte fokprogramma's.

Met de fokkerijgetallen Better Life Gezondheid en Better Life Efficiëntie heeft CRV twee unieke hulpmiddelen waarmee veehouders gemakkelijker gezonde en efficiënte koeien kunnen fokken. In het boekjaar 2014-2015 werd een update van deze getallen gelanceerd. Tijdens de World Dairy Expo in de Verenigde Staten presenteerde CRV-directeur Roald van Noort de vernieuwingen in beide getallen. Sinds de indexdraai van december 2014 zijn de vernieuwde fokkerijgetallen operationeel en geïntegreerd in de stieradviesprogramma's.

Better Life Gezondheid is uitgebreid met een fokwaarde voor slepende melkziekte (ketose). Better Life Efficiëntie is uitgebreid met een fokwaarde voor voeropname. Beide unieke fokwaarden zijn ontwikkeld door CRV, de fokwaarde voeropname in samenwerking met het Productschap Zuivel.

GENOOMSTIEREN RUIM GEACCEPTEERD

Het gebruik van genoomstieren is in Nederland en Vlaanderen het afgelopen boekjaar gestegen naar 55 procent bij zwartbont en 45 procent bij roodbont. Het succes van genomics is ook af te lezen aan de successen van CRV's meest populaire fokstieren. [Atlantic](#), [G-Force](#) en [Stellando](#) bijvoorbeeld begonnen hun carrière als InSire Topstier.

De verankering van het genoomsysteem in het fokprogramma is voor CRV reden om het NVI-fokprogramma te moderniseren. In april 2015 werd het plan voor het gemoderniseerde fokprogramma goedgekeurd door de raad van commissarissen. Dat betekent dat CRV vanaf september 2015 jaarlijks 60 InSire-holsteinstieren inzet in plaats van 140.

Binnen het NVI-fokprogramma krijgt hoornloosheid meer en meer aandacht. In samenspraak met de fokkerijraad verhoogt CRV het aandeel

hoornloze stieren. In het fokprogramma kiest CRV in twintig procent van de paringen voor een hoornloze moeder of vader.

INZET NIEUWE STIEREN

In het NVI-fokprogramma in Nederland en Vlaanderen heeft CRV weer nationale en internationale toppers gebruikt als stiervader. Bij zwartbont is het aandeel jonge genoomstieren als stiervader gegroeid naar 90 procent en bij roodbont zijn uitsluitend jonge genoomstieren gebruikt.

In het boekjaar 2014-2015 zette CRV voor holstein zwartbont in totaal 95 InSire-stieren in. Deze jonge stieren hadden 48 verschillende vaders, waarbij Snowfever (6 zonen), Snowrush (6 zonen), Fanatic (5 zonen) en Atlantic, Chevrolet, Maik en Sherlock (elk 4 zonen) het vaakst zijn gebruikt. De ingezette zwartbonte InSire-stieren scoorden gemiddeld 229 NVI, +4,5 procent voor Better Life Gezondheid en +8,5 procent voor Better Life Efficiëntie. Voor de kenmerken vrucht-

GENOOMFOKWAARDEN OOK IN ANDERE LANDEN

Genoomfokwaarden raken steeds meer ingeburgerd, niet alleen in de thuismarkt van CRV, ook in bijvoorbeeld Brazilië. Zo werkt CRV Lagoa met genoominformatie in haar fokprogramma voor melk. De genoominformatie komt uit het Clarifide Milk-programma van Zoetis. Het gebruik van deze technologie is beschikbaar voor alle klanten van CRV Lagoa.

baarheid, klauwgezondheid en uiergezondheid scoorden deze stieren gemiddeld respectievelijk 102, 104 en 107.

Voor roodbont zijn in totaal 36 InSire-stieren ingezet van 18 verschillende vaders. Meest voorkomende vaders zijn Aikman, Direct, Maddock, Souverein en Try met ieder 3 zonen. De 36 ingezette stieren scoren 199 voor NVI en voor Better Life Gezondheid +2,7 procent en voor Better Life Efficiëntie +6,3 procent. Voor de kenmerken vruchtbaarheid, klauwgezondheid en uiergezondheid scoorden deze stieren respectievelijk 100, 103 en 104.

Voor het NVI-programma voor rood- en zwartbont zijn in het afgelopen boekjaar ruim 3500 jonge stieren getypeerd. Daaruit worden voor het komende boekjaar de 42 beste zwartbonte en 18 beste roodbonte stieren ingezet.

Voor mrij zijn afgelopen boekjaar in totaal 12 proefstieren ingezet. De meest voorkomende stiervaders zijn Remco (4 zonen), Albert en Dos (elk 2 zonen). Gemiddeld hadden de stieren 91 NVI met 103 voor exterieur en +0,06 procent voor eiwit.

NIEUWE FACILITEIT IN NIEUW-ZEELAND

In Nieuw-Zeeland opende CRV Ambreed de deuren van een gloednieuwe faciliteit voor spermaproductie en distributie. Met het CRV Bellevue Production and Logistics Centre met een grotere capaciteit is CRV Ambreed klaar voor de toekomst. Het voldoet aan de hoogste eisen qua (product)veiligheid en dierwelzijn. Het centrum bevat een spermacollectiefaciliteit, een spermaverwerkingslaboratorium, opslagruimte voor exportproducten en binnenlandse producten en 38 hectare voor de huisvesting van de stieren.

DOCHTERGROEPEN GEPRESENTEERD NAAR PRESTATIES

In het afgelopen boekjaar organiseerde CRV twee succesvolle edities van de CRV Koe-Expo. Op de CRV Koe-Expo in Gent, in januari 2015, werd voor het eerst een [Vlaamse dochtergroep van G-Force](#) getoond. Het was een vijftal grote vaarzen met veel lengte, een strakke bovenlijn en veel jeugduitstraling.

Op de CRV Koe-Expo in Den Bosch, in juni 2015, betraden acht dochtergroepen en een demonstratiegroep de ring. CRV presenteerde de dochtergroepen op basis van de vijf resultaatthema's voor de prestaties van de veestapel: efficiëntie, gezondheid, vruchtbaarheid, productie en levensduur. Veehouders konden zo kijken wat de sterkste punten zijn van elke stier en welke stier het best past bij hun eigen fokkerijkeuzes.

De dochtergroepen van stieren [Delta G-Force](#), [Cookiecutter Mom Hunter](#), [Delta Atlantic](#), [De Vrendt Reality](#), [Camion van de Peul](#), [Batenburg Stellando rf](#), [Diepenhoek Rozello](#) en mrij-stier [Rivaal](#) zetten hun beste beentje voor. Daarnaast toonde een groep [fleckviehkruislingen](#) hun prestaties, met name op het gebied van vruchtbaarheid.

De uitstekende dochtergroep van Stellando

SNEL INGRIJPEN BIJ ERFELIJKE AFWIJKING

In de zomer van 2015 vonden Duitse onderzoekers een erfelijke afwijking die zorgt voor fatale kalverdiarree.

CRV heeft direct een serie maatregelen genomen om het optreden van de afwijking Cholesterin Defizit Haplotyp, ofwel [CDH](#), [terug](#)

[te dringen](#). Alle mannelijke dragers worden voortaan geweerd uit het fokprogramma.

Bestaande dragers in het actuele aanbod zijn gepubliceerd en de CRV-stieradviesprogramma's weren paringen die tot probleemkalveren kunnen leiden.

MEER TROPISCHE KRUISINGEN

In Brazilië heeft CRV een eigen fokprogramma voor tropische melkveerassen. Maar ook in Nieuw-Zeeland is er steeds meer interesse voor deze rassen. CRV Ambreed introduceerde de rassen sahiwal en gir in haar fokprogramma. Zo combineert CRV eigenschappen als hittedolerantie en tekenresistentie met de genetica van de grazing-rassen. Nieuw-Zeelandse melkveehouders die te maken hebben met subtropische condities, gebruiken deze kruising om hun veestapels beter te weren tegen deze omstandigheden.

JONGE BOEREN SCHETSEN TOEKOMST MET GENOMICS

'Hoe beïnvloedt genomics het management op het boeren-erf in 2020?' Met deze opdracht gingen de CRV-jongerencommissies dit boekjaar aan de slag.

Om genomics optimaal te benutten in de toekomst stelt de jongerencommissie Oost een DNA-paspoort voor alle koeien voor. De jongeren uit de regio Zuid-West willen via genomics vroeg-embryonale sterfte (oftewel ves) aanpakken. De jongerencommissie Noord bekeek hoe de fokkerij eruitziet als veehouders alleen nog hoogwaardige embryo's inzetten en geen sperma meer gebruiken. Ze berekenden dat het flinke investeringen vraagt, maar ook een hoger saldo oplevert door een veestapel met een hogere NVI.

In de vleesveefokkerij in Brazilië treedt een verschuiving op in rassen. Omdat kruisingen betere technische resultaten laten zien in groei en efficiëntie, is er meer vraag naar sperma van angus. CRV Lagoa verkocht daardoor voor het eerst in haar bestaan meer doses van angus dan van het traditionele tropische vleesveeras nelore.

SAMENWERKING IN PEAK

In het Amerikaanse fokprogramma werkt CRV nauw samen met Alta in het Peak-programma. In april 2015 heeft CRV de eerste stieren uit dit programma geselecteerd. Door deze samenwerking kan CRV betere stieren aanbieden op de Noord-Amerikaanse markt, maar ook voor export naar veel andere landen die zich richten op TPI-stieren. Een aantal van deze stieren komt ook beschikbaar voor de Nederlandse en Vlaamse markt.

MOOIE RESULTATEN UIT DE INDEXDRAAI

Elke publicatie van nieuwe fokwaarden is weer een spannend moment, zowel voor veel veehouders als voor CRV. Welke stieren doen het goed, welke vallen tegen? Dat geldt niet alleen in Nederland en Vlaanderen, maar voor al onze vestigingen wereldwijd.

Zo bleek na de indexdraai in Brazilië dat CRV met de stieren Sansão en Fardo de nummers één en twee van de ranglijst van het tropische melkras gir in huis heeft. Beide stieren zijn bovendien de toppers van het nationale girfokprogramma.

De [indexdraai van april 2015](#) in Nederland en Vlaanderen viel samen met de basisaanpassing. Dit liet duidelijk de voortdurende vooruitgang van de Nederlandse en Vlaamse veestapels zien. De stieren van CRV zijn belangrijke drijvende krachten in die vooruitgang. In deze

indexdraai werd daarnaast de bovenbalk voor exterieur voor het eerst rechtstreeks berekend uit de onderbalkkenmerken.

VEEL BELANGSTELLING VOOR EMBRYO'S

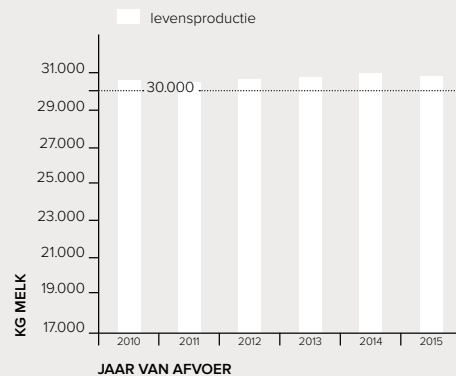
Het afgelopen boekjaar heeft CRV meer dan 7000 embryo's geproduceerd. Ondanks de verhuizing van het ivp-laboratorium van Harfsen naar een tijdelijk onderkomen in Terwispeel, wist het team van de Delta-nucleus dit mooie resultaat neer te zetten. De embryo's zijn een belangrijke bron van InSire-stieren voor CRV. Ze worden ingezet op de Delta Satelliet-bedrijven, waarbij CRV de beste koe- en stierkalfjes terugkoopt voor het NVI-fokprogramma. Tijdens de Delta Satelliet-dagen was er veel belangstelling van veehouders om mee te doen aan dit programma.

Ook het FokkerijData Plus-programma kende dit boekjaar veel belangstelling. Met FokkerijData Plus – gegevensverzameling via mpr, bedrijfsinspectie en DigiKlauw, in combinatie met merkeronderzoek – wil CRV de betrouwbaarheid van de merkertest vergroten. Met 10.000 extra vrouwelijke dieren in de analyse is al een gemiddelde stijging van 2 procent in betrouwbaarheid van genoomfokwaarden waar te nemen.

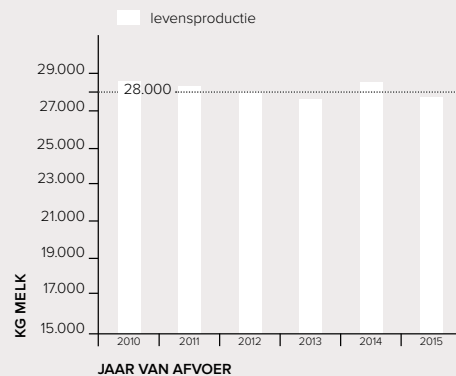
SIRYX BEVRUCHT NOG BETER

Ontwikkelingen in het productieproces van geseekt sperma hebben ervoor gezorgd dat het [bevruchtend vermogen is verbeterd](#). Het percentage succesvolle bevruchtingen met SiryX is met 3,1 procent verbeterd en is nu nog maar 7 procent lager dan van conventioneel sperma. Bij pinken heeft SiryX nu een non-returnpercentage van ruim 65 procent.

Levensproductie Nederland 2010 tot en met 2015

Levensproductie Vlaanderen 2010 tot en met 2015

De levensproducties van zowel de Nederlandse als de Vlaamse afgevoerde koeien daalden in boekjaar 2014-2015

VRUCHTBAARHEID VERBETERT GELEIDELIJK

In het boekjaar 2014-2015, het jaar dat het melkquotum wegviel, is zowel in Nederland als in Vlaanderen vast te stellen dat de veestapel versneld is gegroeid en dat er al vijf jaar sprake is van een geleidelijke afname van de tussenkalftijd. Dit blijkt uit de [jaarstatistieken](#), die CRV jaarlijks publiceert.

De groei van het gemiddeld aantal koeien per bedrijf was zowel in Nederland als in Vlaanderen vergelijkbaar met voorgaande jaren. Toch lijkt er sprake te zijn van een versnelde groei in de tweede helft van het boekjaar. In Nederland nam dit aantal over het hele boekjaar toe van 90 naar 93. Op 1 september 2015, de eerste dag van het nieuwe boekjaar, was het al 96. In Vlaanderen steeg dit aantal over het hele boekjaar van 67 naar 71. Op 1 september 2015 was het al 75.

De prestaties van de Nederlandse koeien zijn nagenoeg gelijk gebleven aan die in het voorgaande jaar. Het economisch jaarresultaat (ejr) nam dit jaar toe naar een niveau van 2124 euro. De levensproductie van de Nederlandse koeien is het afgelopen jaar licht gedaald en bedraagt nu 30.868 kg melk per afgevoerde koe. De gemiddelde tussenkalftijd nam net als vorig jaar met een dag af en bedraagt nu 415 dagen.

De economische prestaties van de Vlaamse koeien zijn gestegen ten opzichte van het voorgaande jaar. Het ejr steeg naar een niveau van 2059 euro.

De gemiddelde tussenkalftijd daalde met twee dagen en bedraagt nu 416 dagen. De levensproductie van de Vlaamse koeien liet een daling zien, deze bedraagt nu 27.806 kg melk per afgevoerde koe.

Lactatieproductie stamboekkoeien 1 september 2014 tot en met 31 augustus 2015

RASGROEP	AANTAL KOEIEN	LFT. AFKALVEN	AANTAL DAGEN	KG MELK	% VET	% EIWIT	KG VET	KG EIWIT	KG V.+E.	EJR
Nederland										
hf zwartbont	597.312	3.10	355	9.770	4,28	3,51	418	343	761	2.147
hf roodbont	125.540	3.09	349	8.972	4,49	3,60	403	323	726	2.091
mrij	7.419	4.03	330	6.757	4,45	3,70	301	250	551	1.644
Vlaanderen										
hf zwartbont	45.010	3.06	356	10.028	4,04	3,43	405	344	753	2.104
hf roodbont	13.469	3.08	353	9.021	4,25	3,50	383	316	699	1.982
Belgisch witrood	522	4.01	328	5.829	3,98	3,36	232	196	428	1.249

DEELNAMES AAN DIENSTEN EN PRODUCTEN CRV

NEDERLAND

KUNSTMATIGE INSEMINATIE*

inseminaties	1.670.360
inseminaties dhz	1.258.462
totaal inseminaties	2.928.822

VEEMANAGER

deelnemende bedrijven	9.330

MELKPRODUCTIEREGISTRATIE

deelnemende bedrijven	14.416
bemonsterde koeien	1.392.494
monsternames door monsternemers	64.939
monsternames in eigen beheer	75.137
vet- en eiwitmonsters	11.340.299

REGISTRATIE

stamboekbedrijven	19.567
overige bedrijven	11.040
totaal	30.607

stamboekrunderen	2.708.544
overige runderen	637.477
totaal	3.346.021

BEDRIJFSINSPECTIE

bedrijven bedrijfsinspectie melkvee	6.548
exterieurbeoordelingen melkvee	177.853

VLAANDEREN *(een aantal van deze diensten wordt in Vlaanderen aangeboden door VRV vzw)*

KUNSTMATIGE INSEMINATIE*

inseminaties	221.070
inseminaties dhz	190.815
totaal inseminaties	411.885

VEEMANAGER

deelnemende bedrijven melkvee	495
deelnemende bedrijven vleesvee	137

MELKPRODUCTIEREGISTRATIE

deelnemende bedrijven	2.336
bemonsterde koeien	174.349
monsternames door monsternemers	13.379
monsternames in eigen beheer	9.312
vet- en eiwitmonsters	1.387.712

REGISTRATIE

deelnemende bedrijven	3.263
geregistreerde dieren	440.028

BELGISCH-WITBLAUWRAS

stamboekinschrijvingen	276
bedrijven stamboek	3.825

SDVR *(Studie- en Documentatiecentrum voor Vlaamse Rundveerassen)*

verkoop SDVR-sperma	6.740

BEDRIJFSINSPECTIE

bezoeken bedrijfsinspectie melkvee	1.441
exterieurbeoordelingen melkvee	24.766

* inseminaties uitgevoerd en/of geregistreerd door CRV

- De getallen in deze tabel kunnen afwijken van getallen elders in de tekst vanwege diensten en/of registraties die voor andere marktpartijen zijn verricht.
- Meer gegevens over de informatieverwerking en -verwerking zijn terug te vinden in de CRV-jaarstatistieken op de CRV-website.

ALGEMENE GANG VAN ZAKEN

CRV HOLDING

In het boekjaar 2014-2015 realiseerde CRV een omzetgroei van ruim drie procent. Het bedrijfsresultaat laat een forse verbetering zien van 0,3 miljoen euro naar 4,2 miljoen euro. Het ledenvoordeel bedraagt in totaal 3,1 miljoen euro.

CRV kon volop profiteren van de gunstige omstandigheden in Europa en laat een mooie omzet- en winstontwikkeling zien in West-Europa. Brazilië blijft achter in omzet- en winstontwikkeling. Nieuw-Zeeland behaalt een vrijwel gelijke omzet en winst als het voorgaande jaar, de verwachte groei is daarmee uitgebleven.

Centraal Europa laat een winstgroei zien, waar in de Verenigde Staten een positieve trend is te noteren voor zowel omzetontwikkeling als operationele winstontwikkeling.

RUIM 3 PROCENT GROEI

CRV's omzet is in het boekjaar 2014-2015 3,3 procent gegroeid ten opzichte van het boekjaar daarvoor, tegen de werkelijke wisselkoersen. Hiermee is de groeidoelstelling van CRV niet volledig gerealiseerd.

De groei van de omzet in combinatie met de efficiëntieverbeteringen en per saldo fors lagere afschrijvingen door impairments op immateriële en materiële vaste activa leiden tot een forse verbetering van het bedrijfsresultaat van 0,3 miljoen euro in 2013-2014 tot 4,2 miljoen euro in 2014-2015. Het nettoresultaat blijft licht achter op vorig boekjaar door de boekwinst op de desinvestering van een deelneming vorig boekjaar. Hierdoor blijft ook de nettowinst en daarmee het uit te keren ledenvoordeel bijna op het niveau van 2013-2014. Het uit te keren ledenvoordeel bedraagt 3,1 miljoen euro, ten opzichte van 3,4 miljoen euro in 2013-2014.

Als gevolg van de goede resultaatontwikkeling en een gunstige ontwikkeling van het werkkapitaal laten de liquiditeiten een toename van ruim 6,8 miljoen euro zien.

DUURZAAM ONDERNEMEN

Duurzaam produceren van voedsel is voor de agrarische sector een vereiste geworden. Bij CRV nemen we hierin onze verantwoordelijkheid; duurzaamheid is een van onze strategische pijlers en is ingebed in de bedrijfsvoering. We richten ons op het aanbieden van producten en diensten met een toegevoegde waarde voor al onze leden en klanten. Dat doen we door focus aan te brengen op verbetering en borging van diergezondheid, levensduur en de productiviteit van dieren, waarbij grondstoffen efficiënt worden benut en tegelijkertijd de uitstoot van CO₂ wordt gereduceerd.

LEDENVOORDEEL VERVROEGD UITBETAALD

Omdat de (melk)prijzen in Nederland en Vlaanderen onder druk staan en nieuwe wetten en regels voor veel onzekerheid zorgen, heeft CRV besloten het ledenvoordeel vervroegd uit te keren. Het ledenvoordeel van in totaal 3,1 miljoen euro, de helft van de nettowinst, is niet in maart 2016, maar al in december 2015 met de leden verrekend. Per individuele veehouder wordt dit berekend naar rato van de aankoop van CRV-producten en -diensten.

De leden profiteren niet alleen van de winst die in de thuismarkt is behaald, maar ook van de wereldwijde winst.

Dit jaar heeft CRV ingezet op het verder ontwikkelen van de Better Life-kengetallen om de leden en klanten te ondersteunen bij het verbeteren van diergezondheid en efficiëntie van de veestapel.

Voor de interne bedrijfsvoering van CRV is het verlagen van de carbon footprint met 30 procent in 2020 een van de doelstellingen. Om de carbon footprint verder te verlagen is in 2014 onder meer een vergroening van het wagenpark ingezet. Hierbij is een plafond gesteld aan de uitstoot van CO₂ door bedrijfsauto's. Als gevolg hiervan is de gemiddelde CO₂-uitstoot met 7 procent afgenomen ten opzichte van eind 2013.

WERELDMARKT FLUCTUEERT

In de loop van het boekjaar 2014-2015 kwamen de melkprijzen en marges in diverse landen onder druk te staan. Dit werd mede veroorzaakt door afkoeling van de Chinese economie en door het Russische handelsembargo en de daaraan gekoppelde afname van vraag naar

FINANCIËLE KERNCIJFERS CRV

	2014-2015 (x € 1.000)	2013-2014 (x € 1.000)	2012-2013 (x € 1.000)	2011-2012 (x € 1.000)	2010-2011 (x € 1.000)
netto-omzet vóór ledenvoordeel	176.663	170.955	168.458	169.569	155.797
ledenvoordeel	-3.118	-3.369	-517	0	-2.991
netto-omzet na ledenvoordeel	173.515	167.586	167.941	169.569	152.806
bedrijfsresultaat vóór amortisatie goodwill en ledenvoordeel	10.693	6.645	3.900	2.270	8.986
amortisatie goodwill	-3.330	-3.011	-3.086	-2.986	-1.763
ledenvoordeel	-3.118	-3.369	-517	0	-2.991
bedrijfsresultaat	4.245	265	297	-716	4.232
resultaat na belasting	3.118	3.369	518	-786	2.991
eigen vermogen	75.454	76.028	71.773	75.078	76.414
balanstotaal	111.032	111.983	108.498	115.826	123.149
werkkapitaal (incl. liquide middelen)	39.912	36.251	26.501	26.118	31.009
liquiditeit (current ratio)	2,26	2,14	1,85	1,82	1,86
solvabiliteit	68%	68%	66%	65%	62%

Bovenstaande tabel geeft CRV's ontwikkeling weer over de afgelopen vijf boekjaren. Voor een goede vergelijking zijn de kerncijfers in- en exclusief ledenvoordeel respectievelijk omzetkorting en amortisatie van goodwill weergegeven. Goodwill is bij een overname de meerwaarde van een onderneming boven het nettovermogen. De afschrijving van goodwill heet amortisatie.

Het bedrijfsresultaat steeg van 0,3 miljoen naar 4,2 miljoen euro

zuivel. De melkprijs in Nieuw-Zeeland liet een dramatische afname zien en legt druk op de sector. In Europa liggen de melkprijzen zo'n 8 euro per 100 kilogram melk lager dan het voorgaande jaar, waar in de Verenigde Staten de melkprijzen wat hoger liggen.

De vleesexport vanuit Brazilië blijft zich positief ontwikkelen als gevolg van het Russische embargo en de dollarkoers. Per 1 april 2015 is de melkquotering in de EU afgeschaft. In Nederland is de veestapel in anticipatie op deze afschaffing fors gegroeid. Verdere toename wordt nu getemperd door onzekerheid over het nieuwe plafond gebaseerd op milieugrenzen.

WEST-EUROPA: AFSCHAFFING MELKQUOTUM

Het boekjaar 2014-2015 was een bijzonder jaar voor de businessunit West-Europa. Na 31 jaar werd op 1 april 2015 het melkquotum afgeschaft. Veel veehouders anticipeerden hierop met een forse uitbreiding van de veestapel. Enkele maanden na de afschaffing van het melkquotum werd de fosfaatwetgeving afgekondigd. De gevolgen hiervan zijn nog niet bekend en hebben weinig invloed gehad op de resultaten van CRV in dit boekjaar.

Mede door de groei van de veestapel steeg de omzet derden met ruim vijf procent en het rendement op verkoop liet een verdere verbetering zien. Naast de groei van de veestapel droeg ook het sterke CRV-stierenaanbod bij aan de positieve ontwikkelingen. Opnieuw was Atlantic de meest verkochte stier.

In het stiergebruik was een versnelde toename van het Belgisch-witblauwras als gebruikskruising te zien.

ZUID-AMERIKA: MOEILIJKE MARKTOMSTANDIGHEDEN

Het boekjaar 2014-2015 was, evenals vorige boekjaren, een moeilijk jaar voor CRV in Brazilië. De slechte marktomstandigheden vroegen al eerder om maatregelen. De ingezette reorganisatie, vanaf het management tot op de werkvloer, is verder afgerond. Tevens is CRV gestart met de doorvoering van de hernieuwde strategie. Ook zijn de maatregelen voor efficiëntieverbetering verder ontwikkeld.

De tegenvallende prijzen in de melksector en de sterke dollar werken sterk door in de resultaten van de Braziliaanse businessunit. De markt voor melkvee toont slechts stabilisatie en er is nog geen sprake van herstel van de lage zuivelprijzen. De ontwikkeling van de vleesveeverkopen en de toename van de verkoop van CRV's angusproduct laten wel een sterk positieve trend zien.

OCEANIË: TEVREDENHEID

Hoewel het boekjaar in Oceanië sterk begon met een melkprijs van 8,40 Nieuw-Zeelandse dollars per 100 kilogram melk, vertoonde de melkprijs in de loop van het jaar een historische daling. Ondanks deze ontwikkelingen eindigde het boekjaar voor businessunit Oceanië naar tevredenheid. De verwachting is dat de businessunit vooral het komende boekjaar fors wordt geraakt door het verminderde inkomen van de veehouders. In 2014-2015 liet CRV Ambreed goede winst zien en groeide Liberty Genetics verder richting winstdoelstelling. De competitieve marktsituatie en de voortdurende druk op de winstgevendheid in Australië heeft geleid tot het overdragen van het distributeurschap van de globale CRV-producten in Australië aan LIC.

De ontwikkelingen van de vleesveeverkopen in Brazilië laten een positieve trend zien

CENTRAAL EUROPA: STIJGENDE LIJN

CRV in Tsjechië zette dit jaar de lijn voort die vorig jaar is ingezet en toont een verder herstel van zowel de omzet als de winst. Gedurende dit jaar is een grote stap gemaakt in het fleckviehprogramma, door de introductie van een gemeenschappelijke fleckviehindex voor Duitsland, Oostenrijk en Tsjechië. Bovendien is gestart met de verkoop van stieren op basis van genoomfokwaarden.

De eerste Ovalert-systemen zijn succesvol geïntroduceerd. Om de Tsjechische vestiging verder klaar te maken voor de toekomst is een plan gemaakt voor veranderingen in de komende drie jaar.

NOORD-AMERIKA: STERKE STIJGING OMZET

CRV USA heeft zich in het boekjaar 2014-2015 opnieuw geconcentreerd op verbetering van het bedrijfsresultaat en de implementatie van de verkoopstrategie in het kaassegment. De omzet liet een sterke stijging zien en het bedrijfsresultaat verbeterde eveneens. De uitvoer van sperma van angusstieren naar Brazilië nam toe. De financiële bijdrage van CRV USA aan het wereldwijde CRV-fokprogramma is verder gegroeid.

IBD: SUCCESVOL JAAR

De businessunit International Business Development kijkt weer terug op een succesvol jaar. De omzet steeg met 14 procent en het bedrijfsresultaat ligt ruim boven dat van het voorgaande boekjaar. CRV XSeed in Zuid-Afrika is in dit boekjaar met meer dan 10 procent gegroeid en laat een mooie winst zien. CRV Avoncroft in het Verenigd Koninkrijk blijft nog enigszins achter in omzet, maar draait een positief resultaat. Ook CRV Spanje laat een duidelijke verbetering van het resultaat zien.

De Zuid-Amerikaanse markt buiten Brazilië ontwikkelde zich goed. Hier wordt in de komende jaren verdere groei verwacht; zowel het holstein- als het grazingproduct van Nieuw-Zeeland vinden hier goede aansluiting.

De sterke groei van de export naar China wordt getemperd door

tegenvallende melkprizen in de tweede helft van het jaar. IBD is in China in gesprek met verschillende partijen om gezamenlijk de verkoop verder uit te bouwen. Het SDDDC (Sino Dutch Dairy Development Centre), waarvan CRV sinds dit jaar deel uitmaakt, krijgt steeds meer gestalte.

VERWACHTING GANG VAN ZAKEN 2015-2016

CRV verwacht dat in het boekjaar 2015-2016 een aantal zaken van invloed is op de markten en CRV's bedrijfsvoering:

- De invoering van een productieplafond in Nederland zal een negatieve invloed hebben op de omzet- en margeontwikkeling van CRV.
- Geopolitieke spanningen zullen de volatiliteit op de internationale zuivelmarkten in stand houden. Dit kan indirect van invloed zijn op de margeontwikkeling van CRV.
- De melkprisdalingen in Nieuw-Zeeland leiden tot lagere omzetten en resultaten in de businessunit Oceanië.
- Het bouwen van het DairyBreeding Centre in Leeuwarden en Campo Verde in Brazilië als vervanging voor de huidige productie-locaties van Bela Vista en CRV Lagoa.
- Vernieuwen en verder toekomstbestendig maken van de infrastructuur van informatieproducten.
- CRV implementeert in het boekjaar 2015-2016 haar nieuwe strategie. Dit leidt tot:
  - focus op groei en schaalvergroting, om te kunnen investeren ten behoeve van onze leden en klanten;
  - focus op het toekomstbestendig maken van de coöperatie, zowel qua structuur als qua invulling.

SAMENWERKING IN CHINA

CRV is per 1 januari 2015 toegetreden tot het Sino-Dutch Dairy Development Centre (SDDDC) in China. Het SDDDC werd een jaar eerder door de China Agricultural University (CAU), Wageningen UR en Koninklijke FrieslandCampina NV opgericht met het doel de samenwerking in de zuivelsector tussen beide landen te stimuleren.

Namens CRV ondertekende Jan Lok, CRV-manager International Business Development, de toetreding van CRV tot dit partnerschap. Concreet betekent dit dat CRV voortaan ook haar knowhow omtrent fokkerij en veestapelmanagement gaat delen met partners in de Chinese melkveesector. Verschillende medewerkers van CRV delen in de toekomst hun kennis over fokkerij en het managen van een veestapel met diverse partners in China.

KENGETALLEN CRV HOLDING BV

ALGEMEEN	2014-2015	2013-2014
medewerkers (fulltime; gemiddeld)	1.343	1.332
monsternemers (fulltime; gemiddeld)	127	132
RESULTAAT (geconsolideerd, na ledenvoordeel)		
netto-omzet (x € 1 mln)	173,5	167,6
bedrijfsresultaat (x € 1 mln)	4,2	0,3
resultaat na belastingen (x € 1 mln)	3,1	3,4
BALANS (geconsolideerd)		
eigen vermogen (x € 1 mln)	75,5	76,0
balanstotaal (x € 1 mln)	111,0	112,0
solvabiliteit (eigen vermogen/balanstotaal)	68%	68%
kasstroom (x € 1 mln)	6,8	6,7

GECONSOLIDEERDE BALANS CRV

ACTIVA	31-8-2015 (x € 1.000)	31-8-2014 (x € 1.000)
VASTE ACTIVA		
immateriële vaste activa	1.993	6.081
materiële vaste activa	35.712	35.831
financiële vaste activa	2.120	2.063
totaal vaste activa	39.825	43.975
VLOTTENDE ACTIVA		
voorraden	13.769	14.909
vorderingen	26.283	28.735
liquide middelen	31.155	24.364
totaal vlottende activa	71.207	68.008
totaal	111.032	111.983

PASSIVA	31-8-2015 (x € 1.000)	31-8-2014 (x € 1.000)
eigen vermogen	75.454	76.028
groepsvermogen	75.454	76.028
voorzieningen	4.271	4.084
langlopende schulden	12	117
kortlopende schulden	31.295	31.754
totaal	111.032	111.983

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING CRV

	2014-2015 (x € 1.000)	2013-2014 (x € 1.000)
NETTO-OMZET		
genetisch materiaal	83.826	80.826
informatieproducten	22.302	21.620
dienstverlening	61.750	60.229
beheer	8.755	8.280
netto-omzet vóór ledenvoordeel	176.633	170.955
ledenvoordeel	-3.118	-3.369
netto-omzet na ledenvoordeel	173.515	167.586
voorraadmutaties	171	-794
geactiveerde productie	647	798
overige bedrijfsopbrengsten	662	583
totaal bedrijfsopbrengsten	174.995	168.173
BEDRIJFSLASTEN		
inkopen	12.620	12.333
productiekosten	32.033	31.953
personeelskosten	87.463	83.588
reis- en verblijfkosten	10.654	10.755
huisvestingskosten	3.396	3.283
afschrijvingen en boekresultaten	9.787	11.248
overige bedrijfskosten	14.797	14.748
totaal bedrijfslasten	170.750	167.908
bedrijfsresultaat	4.245	265

	2014-2015 (x € 1.000)	2013-2014 (x € 1.000)
DIVERSE RESULTAATCOMPONENTEN		
financiële baten, lasten, saldo	249	205
resultaat deelnemingen	482	4.265
resultaat voor belastingen	4.976	4.735
belastingen	-1.858	-1.366
resultaat na belastingen	3.118	3.369

CODE VOOR COÖPERATIEVE ONDERNEMINGEN

CRV is een onderneming met een coöperatieve inslag: de leden nemen actief deel aan het bestuur van de onderneming. De Nationale Coöperatieve Raad voor de land- en tuinbouw (NCR) heeft richtlijnen opgesteld voor het goed besturen van coöperatieve ondernemingen, de NCR-code. CRV Holding BV past deze code toe, met het naleven daarvan streeft CRV Holding BV een goede ondernemingsstructuur na. CRV stimuleert coöperatief ondernemerschap en ledenbetrokkenheid en zorgt voor professioneel toezicht.

CRV Holding BV kent twee aandeelhouders: Koninklijke Coöperatie Rundveeverbetering Delta u.a. (CR Delta, aandeel 80%) en vereniging zonder winstoogmerk Vlaamse Rundveeteelt Vereniging (vzw VRV, aandeel 20%). Voor het bestuur van de onderneming zijn de volgende organen van belang: de ledenraad van CR Delta (Nederland), de algemene vergadering van vzw VRV (Vlaanderen), de algemene vergadering van aandeelhouders, de raad van commissarissen, de directie, de ondernemingsraad, de auditcommissie, het remuneratiecomité en de commissie bijzondere diensten.

DIRECTIE

De directie is verantwoordelijk voor de beleidsvoorbereiding en het bestuur van de onderneming. Zij is voor onbepaalde tijd benoemd. De raad van commissarissen stelt de arbeidsvoorwaarden van de directie vast; de bezoldiging (beloning), de ontslagvergoeding en het relatiebeding inbegrepen. Voor het uitoefenen van nevenactiviteiten door de directieleden is toestemming vereist. In aanvulling op de statuten heeft de raad van commissarissen een directiereglement vastgesteld. De directie heeft voor bepaalde besluiten goedkeuring nodig. In de statuten is vastgelegd om welke besluiten dat gaat. Ook is vastgelegd of de goedkeuring nodig is van de raad van commissarissen of van de algemene vergadering van aandeelhouders. Het gaat hier om belangrijke besluiten op operationeel gebied, besluiten op het gebied van de juridische structuur, de vermogensstructuur, de structuur van de vennootschap en de vennootschappen waarin CRV aandelen houdt. Daarnaast gaat het ook om besluiten tot het doen van grote investeringen en desinvesteringen.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directie en de algemene gang van zaken in de vennootschap en de met de vennootschap verbonden onderneming.

De bevoegdheden van de raad van commissarissen zijn beschreven in de wet en de statuten van CRV. De algemene vergadering van aandeelhouders benoemt de leden van de raad van commissarissen. Bij het uitoefenen van zijn taak laat de raad van commissarissen zich leiden door de belangen van de onderneming. De raad werkt conform het vooraf vastgestelde 'Reglement voor de raad van commissarissen'.

De raad van commissarissen bestaat uit zes leden uit het bestuur van CR Delta en twee leden uit het bestuur van VRV. Verder maken drie 'externe' leden deel uit van de raad, waarvan één lid door de ondernemingsraad van CRV is voorgedragen.

De voorzitter van de raad van commissarissen wordt benoemd door de algemene vergadering van aandeelhouders, de raad zelf draagt een kandidaat voor. De benoemingstermijn van een commissaris die ook bestuurslid is van een van beide aandeelhouders, eindigt bij beëindiging van dat bestuurslidmaatschap.

ALGEMENE VERGADERING VAN AANDEELHOUDERS

De bevoegdheden van de algemene vergadering van aandeelhouders zijn vastgelegd in de wet en de statuten. Dit betreft onder meer de vaststelling van het ondernemingsplan, het vaststellen van de jaarrekening, de bestemming van het resultaat en de bezoldiging van de raad van commissarissen.

De twee aandeelhouders van CRV (CR Delta en VRV) komen samen in de algemene vergadering van aandeelhouders. De ledenraad van CR Delta en de algemene vergadering van VRV geven hun input (en daarmee hun inspraak) voorafgaand aan het stemmen in de algemene vergadering van aandeelhouders.

BIJZONDERE COMMISSIES

De raad van commissarissen wordt voor bepaalde taken ondersteund door diverse commissies:

- De auditcommissie ondersteunt de raad van commissarissen bij het uitvoeren van de verantwoordelijkheden op het terrein van (financieel) toezicht. De auditcommissie bestaat uit ten minste twee commissarissen. Deze commissie beoordeelt ook het systeem van risicobeheersing, de naleving van de regelgeving en het fiscaal beleid.
- De commissie bijzondere diensten bestaat uit drie kringvoorzitters van CR Delta en één districtsvoorzitter van VRV. Deze commissie adviseert de ledenraad over de beloning van de raad van commissarissen.
- Het remuneratiecomité heeft als taak de raad van commissarissen voorstellen te doen rondom het remuneratiebeleid (beloningsbeleid) voor de leden van de holdingdirectie. Dit comité bestaat uit minimaal drie leden van de raad van commissarissen onder wie in ieder geval de voorzitter en de vicevoorzitter.
- De medezeggenschap voor medewerkers is opgezet zoals lokaal gebruikelijk of vereist is. In Nederland is een ondernemingsraad ingesteld.

AFWIJKINGEN NCR-CODE

Met het accepteren van de NCR-code voor coöperatieve ondernemingen geldt het principe: 'pas toe of leg uit'.

CRV heeft een afwijkend beleid of afwijkende uitvoering voor de volgende artikelen:

3.2.2.3 *Ten minste 30 procent van de zetels in het bestuur wordt bezet door vrouwen.*

Op dit moment bestaat de directie uit drie mannen. Bij elke vacature staat capaciteit voorop; bij gelijke geschiktheid krijgt een vrouwelijke kandidaat de voorkeur.

3.2.2.4 *Benoeming van een directielid voor een periode van maximaal vier jaar.*

Bij CRV worden de directieleden benoemd door de raad van commissarissen voor onbepaalde tijd, onder meer omdat de coöperatie zich richt op de lange termijn.

4.2.2.2 *Ten minste 30 procent van de zetels van de raad van commissarissen wordt bezet door vrouwen.*

Op dit moment bestaat de raad van commissarissen uit twaalf leden, waaronder één vrouw. Bij elke vacature staat capaciteit voorop; bij gelijke geschiktheid krijgt een vrouwelijke kandidaat de voorkeur.

5.2.3.1 *De externe accountant wordt benoemd door de algemene ledenvergadering.*

Bij CRV doet de auditcommissie een voorstel aan de raad van commissarissen, waarna de raad van commissarissen de externe accountant benoemt.

5.2.3.2 *Het bestuur nodigt de accountant uit voor de ledenraadsvergadering waarin de jaarrekening zal worden behandeld.*

Bij CRV wordt de accountant uitgenodigd bij de vergadering van de raad van commissarissen waarin de jaarrekening en accountantsbevindingen worden behandeld.

5.2.3.3 *De beoordeling van het functioneren van de externe accountant wordt voorgelegd aan de ledenraden ten behoeve van de beoordeling van de voordracht.*

Dit is voor CRV niet van toepassing, omdat de raad van commissarissen de externe accountant benoemt (zie punt 5.2.3.1).

Linda de Groot trad toe tot de raad van commissarissen

CRV stimuleert **coöperatief** ondernemerschap en ledenbetrokkenheid

RISICOMANAGEMENT

Ondernemen is risico nemen. Voor CRV is dat niet anders: het realiseren van haar doelstelling gaat gepaard met ondernemingsrisico's. Dat kunnen veterinaire risico's zijn, marktontwikkelingen, calamiteiten of andere factoren. We verdelen de risico's in vier risicogroepen:

– **Compliance**

Dit betreft zaken als wet- en regelgeving, veiligheid van de medewerkers, productaansprakelijkheid, corporate governance (activiteiten die gericht zijn op verbetering van het management), beveiliging etc.

– **Strategisch**

Dit betreft innovatie en productontwikkeling, maar ook acquisities en partnerships.

– **Tactisch-operationeel**

Dit betreft veterinaire risico's, beschikbaarheid van de (computer)systemen, autorisatie en beveiliging van dataverkeer, ISO-certificering en calamiteitenplan.

– **Financieel**

Dit betreft de contractrisico's, kredietrisico's en valutarisico's. Voor elke groep zijn passende beheersmaatregelen getroffen.

De raad van commissarissen heeft naar tevredenheid kennisgenomen van de gemaakte risico-inventarisatie en heeft geconcludeerd dat de risico's binnen CRV voldoende worden beheerst.

CR DELTA U.A.

De Coöperatie Rundveeverbetering Delta (CR Delta) is een landelijk werkende organisatie die via CRV een zeer breed scala aan diensten en producten aanbiedt in de rundveeverbetering.

CR Delta is een coöperatie met ruim 20.000 leden, verdeeld over 36 afdelingen en zes kringen. Daarnaast is er een 37e, landelijke afdeling vleesvee.

Alle leden hebben stemrecht in de ledenvergadering van hun afdeling. Zij kunnen hun bestuurders kiezen of zichzelf beschikbaar stellen voor een bestuursfunctie.

Hoofdbestuur CR Delta

Het hoofdbestuur van CR Delta heeft tot taak de coöperatie te besturen. Het bestuur vergadert ten minste zes keer per jaar. De dagelijkse leiding is opgedragen aan de directie van CRV.

Samenstelling (per 31-8-2015)

- B. E. G. (Bert) ten Doeschot, Hengelo | *voorzitter*
- A. P. H. J. (Fons) Kersten, Sevenum | *vicevoorzitter*
- W. (Wietse) Duursma, Bellingwolde
- G. A. E. J. (Linda) de Groot, Rossum
- S. (Sjoerd) Schaap, Tirns
- Vacature kring 4

Naast het hoofdbestuur kent CR Delta diverse raden en commissies, die hoofdbestuur en directie ondersteunen bij het nemen van beslissingen. Naast de hieronder genoemde commissies kent CR Delta ook een ledenraad en jongerencommissies.

Geschillencommissie

De geschillencommissie tracht, zonder inschakeling van de burgerlijke rechter, geschillen op te lossen tussen CR Delta of CRV enerzijds en een lid of klant anderzijds. In het afgelopen boekjaar is de commissie bijeen gekomen om één zaak te behandelen.

Samenstelling (per 31-8-2015)

- Mr. J. K. Verschoof, Wassenaar | *voorzitter*
- C. P. van Burgsteden, Oosterwolde | *lid*

- H. J. A. van Schip, Beesd | *lid*
- Prof. mr. D. W. Bruil, Aalten | *plaatsvervangend voorzitter*
- J. A. van Harten-Schooten, Hoge-Hexel | *plaatsvervangend lid*
- H. van de Water, Arkel | *plaatsvervangend lid*

Commissie Toezicht Gebruik Gegevens (CTGG)

De Commissie Toezicht Gebruik Gegevens houdt toezicht op de naleving van het protocol 'De omgang door CRV met de toegang tot de CRV Iris-dierendatabase'. Ook beoordeelt CTGG de rechtmatigheid van verstrekkingen op basis van het protocol in de Nederlandse en Vlaamse markt. De commissie heeft een adviserende rol richting de directie van CRV.

Afgelopen jaar heeft de commissie de verstrekkingen getoetst en daarbij geen onregelmatigheden geconstateerd. Zij heeft geen klachten vernomen met betrekking tot de gegevensverstrekkingen in het verslagjaar.

De commissie heeft geconstateerd dat wijzigingen in de wetgeving (met name de Wet Bescherming Persoonsgegevens, WBP), organisatorische wijzigingen binnen CRV en wijzigingen in de elektronische gegevensverwerking aanpassing van het protocol verlangden. De commissie heeft in samenwerking met de verantwoordelijke medewerkers het protocol aangepast.

Samenstelling (per 31-8-2015)

- De heer J. Honkoop BI RI, Soest | *voorzitter*
- Mevrouw mr. M. J. Bonthuis, Groningen

Commissie Toezicht Erkende Gegevensverzameling (CTEG)

De CTEG houdt toezicht op de naleving van de reglementen. Ook het opstellen, aanpassen en actualiseren van reglementen is een taak van deze commissie. Daarnaast is de CTEG een adviesorgaan van het hoofdbestuur, dat de kwaliteitscontrole binnen CRV en de contractorganisaties voor wat betreft de melkproductieregistratie, de stamboekregistratie en de registratie van exterieurgegevens coördineert.

De commissie kwam het afgelopen boekjaar twee keer bijeen en behandelde rapportages over mpr-kwaliteit, hercontroles, steekproef stamboekregistratie, controle op melkmeetapparatuur en het gehalteonderzoek door laboratoria ten behoeve van de melkproductieregistratie. In het kader van mpr-kwaliteit werd afgelopen boekjaar van 351 monsternames de erkenning ingetrokken vanwege overschrijding van de norm mpr-kwaliteit.

Daarnaast werd van zes bedrijven de stamboekregistratie ingetrokken.

Samenstelling (per 31-8-2015)

- G. A. E. J. de Groot, Rossum
- S. Schaap, Tirns
- J. Hoegen, Garderen (namens contractorganisaties)
- Vacature

KENGETALLEN CR DELTA

ALGEMEEN	2014-2015	2013-2014
leden (gemiddeld)	20.414	21.117
RESULTAAT (geconsolideerd)		
netto-omzet (x € 1 mln)	174,0	168,0
bedrijfsresultaat (x € 1 mln)	4,3	0,2
nettoresultaat (x € 1 mln)	2,5	2,7
BALANS (geconsolideerd)		
eigen vermogen (x € 1 mln)	62,3	62,8
balanstotaal (x € 1 mln)	112,5	113,5
solvabiliteit (eigen vermogen/balanstotaal)	55%	55%
kasstroom (x € 1 mln)	6,8	6,7

FINANCIËN

In de geconsolideerde balans van CR Delta u.a. zijn de bezittingen en schulden van de coöperatie alsmede van CRV Holding en haar dochtermaatschappijen voor honderd procent meegenomen.

Via het minderheidsbelang derden, als onderdeel van het groepsvermogen, wordt het twintigprocentaandeel van VRV vzw in het vermogen van CRV Holding BV gecorrigeerd. Alle producten en dien-

sten aan de veehouders worden op de Nederlandse markt door CRV aangeboden. Het zwaartepunt van de omzet en bijhorende resultaten komt daardoor tot uiting in de geconsolideerde winst- en verliesrekening van CRV Holding. In de enkelvoudige winst- en verliesrekening van CR Delta u.a. is naast het eigen resultaat ook het aandeel van de coöperatie in het resultaat van CRV Holding BV (80%) opgenomen. Deze is verantwoord onder 'resultaat deelnemingen'.

GECONSOLIDEERDE BALANS CR DELTA U.A.

ACTIVA	31-8-2015 (x € 1.000)	31-8-2014 (x € 1.000)
VASTE ACTIVA		
immateriële vaste activa	1.993	6.081
materiële vaste activa	35.712	35.831
financiële vaste activa	2.120	2.063
totaal vaste activa	39.825	43.975
VLOTTENDE ACTIVA		
voorraden	13.769	14.909
vorderingen	26.355	28.808
liquide middelen	32.571	25.773
totaal vlottende activa	72.695	69.490
totaal	112.520	113.465

PASSIVA	31-8-2015 (x € 1.000)	31-8-2014 (x € 1.000)
eigen vermogen	62.326	62.758
minderheidsbelang derden	15.087	15.202
groepsvermogen	77.413	77.960
voorzieningen	4.271	4.084
langlopende schulden	12	117
kortlopende schulden	30.824	31.304
totaal	112.520	113.465

ENKELVOUDIGE WINST- EN VERLIESREKENING CR DELTA U.A.

	2014-2015 (x € 1.000)	2013-2014 (x € 1.000)
NETTO-OMZET		
beheer	1.324	1.267
netto-omzet	1.324	1.267
BEDRIJFSLASTEN		
personeelskosten	325	298
reis- en verblijfkosten	0	75
overige bedrijfskosten	971	913
totaal bedrijfslasten	1.296	1.286
bedrijfsresultaat	28	-19
DIVERSE RESULTAATCOMPONENTEN		
financiële baten, lasten, saldo	7	7
resultaat deelneming CRV Holding BV	2.494	2.695
totaal diverse resultaatcomponenten	2.501	2.702
resultaat voor belastingen	2.529	2.683
belastingen	-8	3
resultaat na belastingen	2.521	2.686

VRV VZW

Vereniging zonder winst oogmerk Vlaamse Rundveeteelt

Vereniging (VRV vzw) is een vereniging waarbij bijna 6.000

Vlaamse melk- en vleesveehouders zijn aangesloten.

Het werkgebied van VRV vzw is opgedeeld in elf melkvee-

gewesten en vijf vleesveegewesten. De bestuurders van

deze gewesten worden gekozen door de leden.

Een belangrijk kenmerk van het coöperatieve karakter van VRV vzw is de invloed die de leden-rundveeouders gezamenlijk uitoefenen op de organisatie en de onderneming. De relatie tussen leden en coöperatie is in die zin veelvormiger dan tussen aandeelhouders en een beursgenoteerde onderneming.

Het hoogste orgaan van de organisatie is de algemene vergadering. De leden hiervan worden rechtstreeks gekozen door de leden-rundveeouders tijdens gewestelijke statutaire algemene vergaderingen. Vanuit de algemene vergadering wordt de raad van bestuur gevormd.

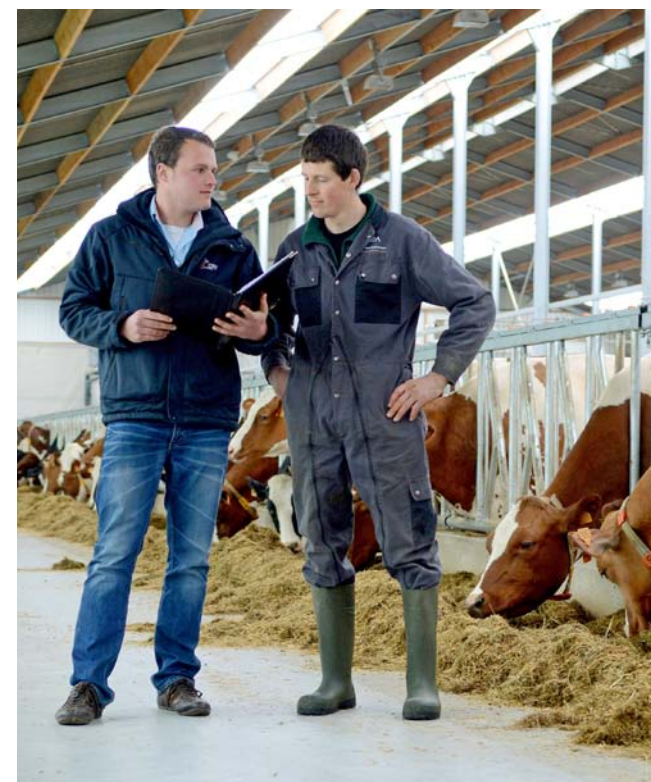
Samenstelling raad van bestuur VRV vzw (per 31-8-2015)

- D. (Dirk) Ryckaert, Dikkelvenne | *voorzitter*
- S. (Stefaan) Van Hasselt, Loenhout | *ondervoorzitter*
- K. (Kurt) Faes, Meer
- W. (Willy) Moutton, Torhout
- L. (Luc) Sanders, Gistel
- T. (Tom) Van Nespen, Vrasene
- L. (Leen) Versmissen | *beleidsadviseur Vlaamse Overheid – Departement Landbouw & Visserij*

FINANCIËN

Het resultaat voor belastingen bedraagt positief € 201.000, terwijl in het budget een positief resultaat van € 46.000 was voorzien.

De activiteiten bij de melkproductieregistratie zijn toegenomen. Het aantal mpr-koeien steeg met 2,3 procent ten opzichte van het voorgaande boekjaar. Het gemiddeld aantal mpr-koeien per bedrijf is gestegen tot 72 ten opzichte van 69,7 vorig jaar.

BALANS VRV VZW

ACTIVA	31-8-2015 (x € 1.000)	31-8-2014 (x € 1.000)
VASTE ACTIVA		
materiële vaste activa	528	583
financiële vaste activa	11.237	11.434
totaal vaste activa	11.765	12.017
VLOTTENDE ACTIVA		
voorraden	118	137
vorderingen	972	248
liquide middelen	409	525
totaal vlottende activa	1.499	910
totaal	13.264	12.927

PASSIVA	31-8-2015 (x € 1.000)	31-8-2014 (x € 1.000)
eigen vermogen	10.995	10.820
voorzieningen	740	750
langlopende schulden	663	663
kortlopende schulden	866	694
totaal	13.264	12.927

Er is ook een stijging van de omzet te zien bij de afstammingsregistratie. Het aantal deelnemende bedrijven daalt weliswaar, maar er is wel een stijging van het aantal geregistreerde dieren. Gemiddeld werden 135 dieren geregistreerd per bedrijf tegenover 129 in het boekjaar 2013-2014.

Het aantal ontvangen lidgelden in 2015 is 5.959 ten opzichte van 6.000 gebudgetteerd voor 2015. Dit is 3,8 procent lager dan vorig jaar. Het ontvangen lidgeld bedraagt € 65 per lid.

De solvabiliteit (groepsvermogen/balanstotaal) bedraagt 83 procent in het boekjaar 2014-2015, in het boekjaar 2013-2014 was de solvabiliteit vergelijkbaar met 84 procent.

VERKLARING VAN DE CONTROLEURS DER REKENINGEN

De veehouders die vanuit de VRV-algemene vergadering optreden als controleur der rekeningen, bevestigen aan de algemene vergadering – op basis van steekproeven – dat de hun voorgelegde bewijsstukken overeenstemmen met de samenvattende documenten die een getrouwe weergave zijn van de balans- en resultatenrekeningen.

SUBSIDIES

De Vlaamse overheid draagt met subsidies bij tot het verbeteren van de rundveehouderij. Van de Vlaamse overheid, departement Landbouw en Visserij, afdeling duurzame landbouwontwikkeling werd voor het jaar 2014 € 991.000 ontvangen. Voor het jaar 2015 is er € 912.000 voorzien. De subsidies worden toegekend volgens het fokkerijbesluit.

Daarnaast is er € 15.000 subsidie ontvangen voor actieplannen SDVR-rassen.

VRV vzw ontving afgelopen boekjaar toelagen van de provinciebesturen Vlaams-Brabant en West-Vlaanderen voor respectievelijk € 3.700 en € 8.215.

RESULTATENREKENING VRV VZW

	2014-2015 (x € 1.000)	2013-2014 (x € 1.000)
NETTO-OMZET		
lidgelden	387	371
informatieverwerking	4.350	4.238
SDVR	89	76
totaal omzet derden	4.826	4.685
interne bijdragen	98	126
totaal netto-omzet	4.924	4.811
overige bedrijfsopbrengsten	-2	19
subsidies	1.010	1.021
totaal bedrijfsopbrengsten	5.932	5.851
BEDRIJFSLASTEN		
inkopen	-16	-33
productiekosten	-816	-736
personeelskosten	-2.074	-2.057
reis- en verblijfkosten	-384	-338
afschrijvingen en boekresultaten	-74	-64
overige bedrijfskosten	-259	-193
bijdragen aan CRV	-2.093	-2.117
totaal bedrijfslasten	-5.716	-5.538
bedrijfsresultaat	216	313

	2014-2015 (x € 1.000)	2013-2014 (x € 1.000)
DIVERSE RESULTAATCOMPONENTEN		
diverse baten en lasten	3	-104
financiële baten, lasten, per saldo	-18	-18
totaal diverse resultaatcomponenten	-15	-122
resultaat voor belastingen	201	191
belastingen	-24	-24
resultaat na belastingen	177	167

NEDERLAND

BEZOEKADRES

Wassenaarweg 20
6843 NW Arnhem

POSTADRES ALGEMEEN, REGISTRATIE, B&O

Postbus 454
6800 AL Arnhem

POSTADRES KI EN MPR

Postbus 540
7400 AM Deventer

KLANTENSERVICE

Tel.: (088) 002 4440
Fax: (088) 002 4449
Klantenservice.nl@crv4all.com

CRV Holding BV: KvKnr. 09125050
CR Delta u.a.: KvKnr. 09101003
CRV BV: KvKnr. 09128755

BELGIË

BEZOEKADRES

Van Thorenburghlaan 14
9860 Oosterzele

KLANTENSERVICE

Tel.: 078 15 44 44
Fax: 09 363 92 06
Klantenservice.be@crv4all.com

VRV vzw: BTW BE 0440.734.841
CRV cv: BTW BE 0462.050.293

